

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

Заступник ректора науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іврілюк С. В. *С.В.Іврілюк*

Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201851

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ МОВИ

підготовки БАКАЛАВРА

спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА

освітньої програми ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Програма навчальної дисципліни «Історія мови» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА, за освітньою програмою ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Розробник: Станіслав О. В., професор кафедри романських мов та інтерлінгвістики, доктор філологічних наук, доцент

Рецензент: Андрієвська В. В., доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри романських мов та інтерлінгвістики

протокол № 1 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри (Станіслав О.В.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту іноземної філології

протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Павлюк А. Б.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька) Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 45/1.5		Рік навчання 3
		Семестр 6
ІНДЗ: немає		Лекції 12
		Практичні 10 год.
		Самостійна робота 21 год.
		Консультації 2 год.
Форма контролю: залік (бс.)		

Таблиця 1.2.

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма навчальної дисципліни «Історія мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напряму Філологія (Мова та література (французька))

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мовна система на шляху історичного розвитку до сучасної французької мови.

Міждисциплінарні зв'язки: фонетика, граматики, лексикологія, типологія, соціолінгвістика.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Французька мова у сім'ї романських мов
2. Старофранцузький період (IX – XIII ст.)
3. Середньофранцузький період (XIV – XV ст.)
4. Ранній та новофранцузький періоди (XVI ст., XVII-XVIII ст.)

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія мови» є висвітлення проблеми періодизації історії мови, формування національної літератури французької мови.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія мови» є вивчення фонетичних процесів та граматичних категорій на всіх етапах розвитку французької мови.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

основні етапи розвитку французької мови з моменту її утворення;

проблеми формування національної літературної французької мови;

нерозривність зв'язку історичного розвитку французької мови з історією французького народу.

вміти :

зробити діахронічний аналіз розвитку мовних одиниць з урахуванням фонетичних змін

пояснити основні напрямки розвитку граматичних категорій на всіх етапах еволюції французької мови

застосувати набуті теоретичні знання з історії мови у написанні дипломних і магістерських робіт.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2.1. Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Семестр 6					
Змістовий модуль 1					
Змістовий модуль 1. Французька мова у сім'ї романських мов					
Тема 1. Характеристика мов романської групи. Періодизація в історії французької мови	5	2	2	1	2
Разом за змістовим модулем 1	5	2	2	1	2
Змістовий модуль 2					
Змістовий модуль 2. Старофранцузький період (IX – XIII ст.)					
Тема 1. Соціолінгвістична ситуація Франції в IX ст. Особливості фонетичної та граматичної систем.	5	2	2	1	2
Разом за змістовим модулем 2	5	2	2	1	2
Змістовий модуль 3					
Змістовий модуль 3. Середньофранцузький період (XIV-XV ст.)					
Тема 3. Соціально економічна	5	2	1		2

та політична ситуація у Франції в XIV-XV ст.					
Тема 4. Особливості фонетичної та граматичної системи французької мови (іменник)	5	2	1		3
Разом за змістовим модулем 3	20	8	2		5
Змістовий модуль 4 Змістовий модуль 4. Ранньо- та новофранцузький періоди (XVI ст., XVII-XVIII ст.)					
Тема 5. Утворення французької нації та держави (XVI ст.).	4	1	1		6
Тема 6. Розвиток фонетичної системи та граматичної структури. Збагачення словника	4	1	2		5
Тема 7. Встановлення норм французької національної письмово-літературної мови.	3	2	1		1
Разом за змістовим модулем 4	11	4	4		12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3

№	Тема
1	Французька мова як одна з мов романської групи: а) проблема чисельності мов даної групи; б) народна латина як джерело походження романських мов; в) доісторичний період формування французької мови (етапи кельтизації, романізації та германізації території Франції); г) періодизація в історії французької мови.
2	Старофранцузький період (IX – XIII ст.): а) розпад імперії Карла Великого; б) основні пам'ятки старофранцузької мови: «Страсбурзькі клятви» - перший та найстаріший текст французької мови; в) роль діалектів у формуванні письмово-літературної мови; г) розвиток фонетичної системи (початок спрощення дифтонгів та трифтонгів; консонантизм: вокалізація; спрощення африкатів; приголосні германського походження); д) особливості розвитку граматичної системи: іменник, дієслово.
3	Середньофранцузький період (XIV-XV ст.) а) територіальне об'єднання Франції; б) справжні причини столітньої війни; в) розвиток французької літератури та драматургії; г) діяльність перекладачів та їх роль у збагаченні французького словника; д) статус французької мови у XIV-XV ст.
4	Середньофранцузький період (XIV-XV ст.)

	<ul style="list-style-type: none"> а) розвиток фонетичної системи (процес монофтонгізації дифтонгів; втрата голосних у зйянні; встановлення системи зв'язування та щеплення; перші спроби встановлення орфографічних норм французької мови); б) розвиток граматичної структури: особливості розвитку основи дієслова та часових форм; в) збагачення словника французької мови.
5	<p>Ранньофранцузький період (XVI ст.)</p> <ul style="list-style-type: none"> а) встановлення абсолютної монархії б) статус французької мови у XVI ст.; в) граматики Ж. Дюбуа та Л. Мегре; г) діяльність поетів «Плеяди»; д) особливості словотворчої системи цього періоду.
6	<p>Ранньофранцузький період (XVI ст.)</p> <ul style="list-style-type: none"> а) розвиток фонетичної системи (поява 'е' випадного; формування системи носових голосних; випадання кінцевих приголосних); б) розвиток граматичної структури: дієслово. Синтаксис.
7	<p>Новофранцузький період (XVII-XVIII ст.)</p> <ul style="list-style-type: none"> а) історичні та політичні події у Франції під час правління кардинала Рішельє; б) класицизм як прояв ідеології абсолютизму в літературі, мистецтві та мові; в) теорія унормування французької літературної мови: теорія пуризму та теорія стилів.
8	<p>Новофранцузький період (XVII-XVIII ст.)</p> <ul style="list-style-type: none"> а) розвиток фонетичної системи (завершення процесу монофтонгізації; утворення системи носових голосних; розвиток кінцевих приголосних); б) розвиток граматичної структури: упорядкування категорії числа; процес регуляризації та нормалізації дієслівних форм; розвиток синтаксису.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальний курс складається з двох залікових кредитів. У шостому семестрі заліковий кредит закінчується заліком.

Оцінювання знань студента за кожен семестр охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю, контролю виконання домашніх завдань і написання тематичних контрольних робіт.

Розподіл балів за I залікової кредит

Таблиця 4.1а. Денна форма навчання

I заліковий кредит

				Поточний контроль			Підсумковий контроль	
				max = 40			max = 60	
Модуль 1				Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4		
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	Тематичні контрольні роботи	Самостійна робота	Екзаменаційна контрольна робота	Усна відповідь	
5	5	5	5	10	10	30	30	

Розділ повинен містити чітку інформацію щодо форм організації поточного та підсумкового контролю знань студентів, розподіл балів за видами робіт, шкалу та критерії оцінювання.

У цьому розділі вказуються принципи визначення рейтингової оцінки за 100-бальною шкалою. Розподіл балів між окремими модулями здійснюється в залежності від питомої ваги модуля в заліковому кредиті. Формою підсумкового контролю знань студентів є модульна контрольна робота (МКР). Кількість МКР не повинна перевищувати кількості змістових модулів.

У цьому розділі також необхідно вказати критерії та розподіл балів за поточне (максимум 40 балів) і підсумкове (максимум 60 балів) оцінювання, а також форми проведення МКР (письмова, тестування, комп'ютерне тестування). Розподіл балів залежить від структури залікового кредиту.

Рейтингова оцінка визначається за 100-бальною шкалою і включає поточний контроль (максимум 40 балів) та підсумковий контроль (максимум 60 балів).

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання самостійної роботи. В цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних семінарських тем (максимум 20 балів)
2. виконання самостійної роботи (максимум 10 балів)
3. тематичні контрольні роботи (максимум 10 балів)

Підсумкове оцінювання складається з залікового тесту (максимум 30 балів) та усного мовлення (максимум 30 балів)

Підсумковий контроль за I заліковий кредит (семестр 6) проводиться у формі заліку. *Заліковий контроль*, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час написання підсумкової контрольної та усної відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік, становить 60 балів, з яких 30 балів – оцінка за залікову контрольну роботу, 30 балів – за усну відповідь. Якщо студент погоджується з результатом, який він отримав за поточний контроль і написання залікової контрольної роботи, він має право не складати залік в усній формі.

Система нарахування балів та критерії оцінювання:

Поточний аудиторний контроль передбачає виконання аудиторної роботи студентом, здачу індивідуальної роботи та написання тематичних контрольних робіт. Максимальна кількість балів за поточний контроль – 40.

1. Практична аудиторна робота. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів). Наприкінці семестру загальна кількість балів за практичну аудиторну роботу визначається сумою балів за змістові модулі.

- Оцінка **“відмінно”** відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, і ставиться за широкі й системні знання теоретичного матеріалу з історії мови.

- Оцінка **“добре”** відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за мінімальні знання теоретичного матеріалу з історії мови.

- Оцінка **“задовільно”** відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за задовільні знання теоретичного матеріалу з історії мови.

Оцінка **“незадовільно”** відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за незадовільні знання теоретичного матеріалу з історії мови.

2. Самостійна робота. В межах кожного змістового модуля студент звітується перед викладачем за виконання самостійної роботи. Максимальна кількість балів за виконану самостійну роботу – 10 балів за кожен заліковий кредит,

3. Тематична контрольна робота. Максимальна кількість балів за тематичну контрольну роботу у межах одного змістового модуля – 5 балів.

- Оцінка **“відмінно”** відповідає 5 балам за відмінне написання тематичної контрольної роботи.

- Оцінка **“добре”** відповідає 4 балам за хороше написання тематичної контрольної роботи.

- Оцінка **“задовільно”** відповідає 3 балам за задовільне написання тематичної контрольної роботи.

- Оцінка **“незадовільно”** відповідає 0-2 балам за незадовільне написання тематичної контрольної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку і складається відповідно із залікової контрольної роботи та усної відповіді. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає на екзамені: **відмінно, дуже добре, добре, достатньо, незадовільно (з можливістю повторного**

складання); а на заліку: зараховано, незараховано (з можливістю повторного складання)

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	за екзамен	за залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1) Болдина Л.А. История французского языка. - Ростов на Дону, 2006 – 157 ст.
- 2) Бородина М. А., Скрелина Л. М. Практикум по истории французского языка.- М., 1985 – 103 ст.0
- 3) Волкова З. Н. Истоки французского литературного языка.- М., 1983 – 167 ст.
- 4) Волкова З. Н. Практикум по истории французского языка.- М., 1983.
- 5) Доза А. История французского языка М., 1956 – 471 ст.
- 6) История Франции в трёх томах. Отвест. В ред. Манфред А. З., т.1.- М., 1972.
- 7) Катагощина Н. А. История французского языка.- М., 1976 – 319 ст.
- 8) Методические указания к самостоятельной работе над курсом истории франузского языка.- Львов. ЛГУ, 1988 – 47 ст.
- 9) Методические указания к самостоятельной работе над курсом истории франузского языка.- Львов. ЛГУ, 1989 – 24 ст.

- 10) Пиотровский Р. Г. формирование артикля в романских языках.- Л., 1960.
- 11) Ретина Т. А. Анализм романского имени.- Л., 1974.
- 12) Реферовская Е. А. Формирование романских литературных языков: Французский язык.- Л., 1980.
- 13) Сабанеева М. К. Историческая грамматика французского языка.- Л., 1990
- 14) Щетинкин В. Е. История французского языка. - М., 1984 – 187 ст.
- 15) Cohen M. Notes de méthode pour l'histoire du français.- М., 1958.
- 16) Dombrovski O. Histoire de la langue française. Lviv, 1972 – 140 ст.
- 17) Stepanova O. M. Histoire de la langue française. Textes d'études.- М., 1958.
- 18) Nouveau dictionnaire étymologique et historique. Larousse.- P., 1968.
- 19) Dictionnaire étymologique. Larousse.- P., 1964.
- 20) Dictionnaire étymologique du français. Le Robert. - P., 1992.